

METU
ARCHITECTURAL HISTORY
GRADUATE SYMPOSIUM 12

Spaces / Times / Peoples:
“Dispossession” and Architectural History

ODTÜ
MİMARLIK TARİHİ
LİSANÜSTÜ SEMPOZYUMU 12

Mekanlar / Zamanlar / İnsanlar:
“Mülksüzleştirme” ve Mimarlık Tarihi

24 December 2021, Friday

9:30 - 19:30

@Zoom

Meeting ID: 995 3391 9581

Passcode: 195673

Architectural History Graduate Symposium 12 aims to reflect on the notion of dispossession within architectural history and historiography. The long-standing interests in discussions of dispossession are often intertwined with those of displacement, (in)justice, resistance, resettlement and appropriation with reference to the questions of ownership, belonging, authorship and authenticity. Delving into such entanglements across diverse periods and geographies, we invite researchers to interrogate processes, actors, subjects and the architecture of dispossession. Papers which give voice to the experience of indigenous people either by revisiting intra-canonical cases or uncovering relatively lesser known sites are particularly welcome. Bringing together recent studies on the subject, the symposium seeks to better understand the processes, implications and resonances of both historical dispossessions and dispossessed histories.

Mimarlık Tarihi Lisansüstü Araştırmaları Sempozyumu 12 mimarlık tarihi ve tarihyazımı içerisinde mülksüzleştirme kavramı üzerine düşünmeyi amaçlamaktadır. Mülksüzleştirme tartışması üzerine uzun süredir devam eden ilgi; çoğunlukla yer değişimi, haksızlık, direnç, yeniden yerleştirme ve kendine tahsis etme tartışmalarıyla iç içe geçmiş olup sahiplik, aidiyet, müelliflik ve sahicilik sorularına gönderme yapmaktadır. Bu etkileşimli tartışmaları farklı dönem ve coğrafyalarda derinlemesine inceleyerek, araştırmacıları mülksüzleştirmenin süreçleri, etkenleri, konuları ve mekanlarını sorgulamaya davet ediyoruz. Ana akım tarih yazımını yeniden ele alarak veya nispeten daha az çalışılan mekanları ortaya çıkararak yerel insanların deneyimlerini irdeleyen metinler özellikle ilgiyle karşılanacaktır. Konu üzerine güncel çalışmaları bir araya getirecek bu sempozyumda tarihsel mülksüzleştirme ve el konulmuş tarihlerin süreçleri, anlamları ve yankılaşmalarının daha iyi anlaşılması hedeflenmektedir.

Program

09:30 – 10:00 Welcome: Assist. Prof. Dr. Pelin Yoncacı Arslan
Prof. Dr. Neriman Şahin Güçhan
Prof. Dr. Cânâ Bilsel

10:00 – 10:30 Keynote Lecture: Assist. Prof. Dr. Ekin Pınar

10:30 – 12:30 Session I – Chair: Prof. Dr. T. Elvan Altan

Albeniz Tuğçe Ezme Gürlek, Oysa Her şey, Duvarın Hangi Yanından Baktığımıza Bağlıydı: Bağbaşı Mahallesi

Ela Çelik, İzmir'deki Tren İstasyonlarının Mülksüzleştirilmesi

Feyza Topçuoğlu, Canlandırma, Yerinden edilme, Yerine konma: Politik Mülksüzleştirmenin müşterek mekanları olarak Dede Bahçesi ve Kültürpark

Serhat Gülmüş, Koruma Politikalarının Mülksüzleştirme Üzerine Etkileri: Harran Evleri Örneği

12:30 – 13:30 – Lunch Break

13:30 – 15:00 Session II – Chair: Prof. Dr. Suna Güven

Ayşe Mina Selçuk, Far Away from Homeland: Scattered Treasures

Dilara Burcu Giritlioğlu, Contested Heritage: The Presence and Absence of Cypriot Antiquities

Hidayet Volkan Topal, Dismantling Pride: An Interpretation of the Destruction of the Imperial Cult Monuments in Ephesus in Late Antiquity

15:00 – 16:30 Session III – Chair: Prof. Dr. Belgin Turan Özkaya

Büşra Gümüşay Özbek, Understanding the Dispossession within Architecture Through the Literature: The Example of Turkish Novel 'SevdaLinka'

Elif Kaymaz, Cinematic Spectacle of Demolition, or What's Under the Debris?

Katerina Chatzikonstantinou, Disenfranchisement and relationality: issues of political identity in the work of Mona Hatoum

16:30 - 17:00 Coffee Break

17:00 - 19:00 Session IV – Chair: Prof. Dr. Ali Uzay Peker

Güliz Öktem Taşdemir, Rumeli ve Kafkasya'dan Anadolu'ya, Yeniden İnşa Edilen Yaşamlar: Bir Ailenin Mikrotarihi Üzerinden Kesişen Evsellikler

Meltem Köse, In the Shadow of the Crown: Exiles in the "Unknown Land of the South"

Nida Ahmed, Mohatta Palace: An architectural manifestation of the "Brown gentleman"

Robin Thomas, 'Voluntary Dispossession': The Curious Case of Synagogues in Kerala

19:00 – 19:30 Closing Panel

Abstracts

Albeniz Tuğçe Ezme Gürlek

Oysa Her şey, Duvarın Hangi Yanından Baktığımıza Bağlıydı: Bağbaşı Mahallesi

“Bir duvar vardı. Önemli görünmüyordu.

Kesilmemiş taşlardan örülmüş, kabaca sıvanmıştı...

Bütün duvarlar gibi iki anlamlı iki yüzlüydü.

Neyin içerde, neyin dışarda olduğu

duvarın hangi yanından baktığınıza bağlıydı.” Ursula K. Le Guin I Mülksüzler

2000’li yıllar, bir yandan terle harcı tutmuş, emek emek örülmüş yorgun duvarları bir bir yıkarken, diğer yandan da daha büyük, daha yüksek, daha “güçlü” duvarlar ördü kentlerimizde. Küresel kent hayaliyle İstanbul’un çehresi değiştirilirken, kentsel dönüşüm yerel yönetimlerin kent toprağını borsalaştırdığı, kent arazisi piyasasının her gün yeniden değiştiği, birileri zenginleşirken birilerininin nöbetleşe fakirleştiği bir motto olarak karşımıza çıktı. Siyasi ve ekonomik rant hedefleri ve yerel aktörlerin talepleri doğrultusunda TOKİ eliyle dönüşen Anadolu kentlerinin de sessiz sedasız çehresi değişti. Bu kentlerden biri de Kırşehir. 2000 sonrası bir yandan kentin kamusal alanları dönüşken diğer yandan da yıllanmış Abdal Mahallesi Bağbaşı, TOKİ eliyle tanınmaz hale geldi.

Anadolu kentlerinde kentsel dönüşüm alanlarının belirlenmesi süreci büyük kentlerden farklı ilerledi: proje alanları arsa bedeli düşük alanlardan seçilirken, proje belirleme sürecinde büyük sermaye gruplarının yerine belediye yetkilileri ve yerel siyasi aktörler karşımıza çıktı. Büyük kentlerde görülen lüks konut projelerinin aksine toplu konut uygulamaları tercih edildi. Projelerin yer seçimi konusunda yerel yönetimlerin düşük gelirli hane halkı yaşam alanlarını seçmesi ve bu vatandaşlara TOKİ eliyle ucuz konut imkânı sunması projeler için “meşru” zemin hazırladı. Fakat bunun sonucunda dönüşüm alanı içinde yaşayanların yüzde kaçının yeni TOKİ apartmanlarında yaşamı tercih ettiği, bu tercih sonucunda ne kadarının memnun kaldığı ve ne kadarının TOKİ apartmanlarında uzun vadede yaşamaya devam ettiği konusu tartışılması gereken önemli bir gerçeklik olarak karşımıza çıktı. Bunun yanı sıra, dönüşüme uğrayan mevcut yerleşim alanlarında, yaşayanların ne kadarının projelerde hak sahibi olduğu, çoklu hak sahipliği durumunda borçlandırılarak konut sahibi olanların ne gibi zorluklarla karşılaştığı, kiracı olarak bu mahallelerde yaşayanların nereye gideceği ise hep belirsiz kaldı.

TOKİ ve Kırşehir Belediyesi arasında 2010 yılında yapılan protokol ile Bağbaşı’nda yaklaşık 48 hektarlık bir alanda kentsel dönüşüm projesi planlandı. Bağbaşı Kentsel Dönüşüm Projesi, gerek yaşayan topluluğun katılım düzeyinin düşük olması gerekse yerel yönetimin proje sürecinde katılımcı bir yaklaşım sergilememesi nedeniyle, sessizce gerçekleştirilirken, mahallenin büyük bir kısmının yıkımıyla sonuçlandı. Geleneksel mahalle dokusu yok olup apartmanlaşan bir TOKİ yerleşimine dönüştü. Belediyenin “Bağbaşı’nı Modernleştirdik” şeklinde övünçle sunduğu ve eski mahallelilerin yaşam standardını yükselttiğine inandığı projenin sonuçları ise (eski mahalle sakinleri ile yapılan derinlemesine mülakatlar sonucunda) bunu maalesef doğrulamamaktadır.

Bu çalışma, Bağbaşı’nda bulunan eski mahalle dokusu, sokak kültürü ve bahçeli müstakil ev üçgeninde seyreden geçmiş ile apartmanlaşmış, “modernleşmiş” ve geçmişini tamamıyla silmiş bugünü, duvarlar yıkılıp, yeni duvarlar yükselirken neyin dışarıda neyin içeride kaldığını göstererek karşılaştırmalı bir yaklaşım sunacak ve duvarın ne tarafından baktığımıza göre görünenin nasıl değiştiğini açıklamaya çalışacaktır. Bir gün ansızın kapıyı çalan kentsel dönüşüm ile mahalledeki yaşamın nasıl değiştiği/dönüştüğü ve bu dönüşüm içinde eski mekândan getirilen toplumsal kodların yeni mekânın çatlaklarından nasıl sızdığı ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kırşehir, Bağbaşı Mahallesi, Abdallar, TOKİ, Kentsel Dönüşüm

Ela Çelik

İzmir'deki Tren İstasyonlarının Mülksüzleştirilmesi

İzmir çağlar boyunca önemli kara ve deniz ticaret yolları üzerinde yer almıştır. Bu önemini, günümüze ulaşan birçok ulaşım, ticaret ve konaklama yapısı ile de sürdürmektedir. Türkiye'deki birçok eski eser gibi, İzmir'deki ulaşım, ticaret ve konaklama yapılarının da en büyük sorunlarından biri, büyük kısmının kullanılmaması, bir başka deyişle mülksüzleştirilerek daha çabuk yok olmasının önünün açılmasıdır.

İzmir'in merkez noktalarında ve endüstri devrimi sonrasında sanayileşmenin getirdiği önemli yeni mekanlardan olan istasyon yapıları, 19. Yüzyıl ve sonrası İzmir kent ve mimarlık tarihinin okunmasında önemli kaynaklar arasında yer almaktadır. Bildiri kapsamında; İzmir'de seçilen dört istasyon yapısının mülksüzleştirme hikayesi ve sonuçlarından söz edilecektir. Bu bağlamda Kemer, Şirinyer, Buca ve Karşıyaka İstasyonları seçilmiştir. Bu istasyonların seçilme nedeni hepsinin günümüzde kullanılmaması ve İzmir'in mimarlık ve kent tarihi için önemli veriler sunmasıdır. Örneğin Kemer İstasyonu; İzmir- Aydın Demiryolu hattının ve Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde kalan ilk tren istasyonu olması açısından önemlidir. Yine, Buca İstasyonu, 19. Yüzyıl İzmir'inin ticari hayatına büyük katkılar sağlayan Levanten ailelerinin yerleşim alanına hizmet eden ilk banliyö istasyonlarından biridir. Karşıyaka İstasyonu ise ilk kombine taşımacılığın yapıldığı istasyondur. Şirinyer İstasyonu da İngiliz Levantenler tarafından sık kullanılan istasyonlardandır ve yapıldığı dönemin İzmir'de sosyo-ekonomik durumun ve kentin gelişiminin sağlanmasında kaynaklık etmiştir.

Bildiri kapsamında; 19.yüzyılda birbirinin gelişimini tetikleyen İzmir'deki ulaşım, ticaret ve konaklama tarihinden, istasyon yapılarının tarihlerinden ve kent ile mimarlık tarihi açısından önemlerinden söz edildikten sonra, istasyonların önce işlevsiz kalması-ki bu durum 2006 yılında İZBAN hattı düzenlemeleri ile başlıyor- daha sonrasında ise yapıların kaderine terk edilmesiyle gördükleri hasarlar, insanlardan uzaklaştırmak için etraflarının jiletli teller, metal levhalar vb. ile çevrilmesi gibi uygulamalardan söz edilerek, kent belleğinden silinmek ve mülksüzleştirilmek istenmesi üzerinde durulacaktır. Ayrıca; Venedik Tüzüğü'nde de söz edildiği gibi yapıların restorasyonlarının yapılarak, kentteki birçok ulaşım, konaklama ve ticaret yapısı örneğinde olduğu gibi günlük hayata katılması ve İzmir kent tarihindeki önemini tekrar kazanmasının mümkün olabileceği de ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mülksüzleştirme, İzmir'in Ulaşım Tarihi, İstasyon Yapıları, İşlevsizlik, Demiryolu

Feyza Topçuoğlu

Canlandırma, Yerinden edilme, Yerine konma: Politik Mülksüzleştiriminin müşterek mekanları olarak Dede Bahçesi ve Kültürpark

Kentsel yeşil alanın erken Cumhuriyet dönemiyle birlikte modernizasyon projelerinden biri olan ve farklı kentlerde örneklerine rastladığımız kültürparklar 21. yüzyılın pratikleriyle birlikte pek çok değişime uğramıştır. Serbest zaman aktivitelerinin ve yeni mekansal arayışların sosyal ve kültürel pratiklerler içselleştirildiği örneklerinden biri de Konya Kültürpark projesidir. Temelleri Dede Bahçesi tarım alanı meyve ve nebatat bahçelerine dayanan alan 1960 'lı yıllarda yeniden çehrelendirilerek Konya Kültürpark ve Fuarı'na ve daha sonra 2008 yılında yıkılarak yeni Kültürpark'a dönüştürülür. Bu çalışma öncelikle 17. yüzyıldan itibaren Mevlevi dervişlerinin toplandığı ve cumhuriyetin kuruluşuna kadar sema gösterilerini gerçekleştirdiği Dede Bahçesi Köşkü ve mesire alanının kamusal modernite mekânına dönüşmesini mekansal pratikler üzerinden inceler. Dede Bahçesi'nin özel mülkten kamu mülkiyetine belediye denetimi ile birlikte geçmesi sonucu alanın algılanma biçimi ve çağrışımları da değişmiştir. Bu da dini ideolojilerin hâkim olduğu özerk bir bahçenin seküler bir kent parkı olarak imara açılma durumunu ve ihtiyacını sorgular. Bununla beraber çalışma bu el değiştirmeyi problematikleştirerek modernleşme politikaları çerçevesinde politik ideolojilerin değişmesiyle Dede Bahçesi'nin daha büyük ölçekte 1960'lardan itibaren eğlece pratiklerinin yeni formlarına dönüşerek canlanmasına sebep olan Kültürpark'ın mekansal oluşumunu inceler. Çalışmada daha sonra 1960 ve 70'li yılların modern dilinin yansıması olarak oluşturulan Konya Kültürpark'ın yerinden edilerek aynı alanda 2008 yılında yerine tekrar inşa edilen yeni bir kültürpark'ın farklılıkların ortaya koyar. Bu sayede tarihi gelişimi süresince birbirlerinin üzerine konumlandırılan, kendi içinde birbirini mülksüzleştiren ve günümüzde anımsanmayan mekanlar (Köşk, Tenis Kortları, Pergolalar, Gazino, Sergi ve Teşhir Salonları, Fuar Kompleksi vb.) vurgulanarak hatırlatılır. Farklı dönemlerde parkın tarihi ve mekansal gelişiminin yeniden yapılandırılmasını kronolojik sırayla ve sosyo- mekansal teorilerle birlikte mülksüzleştirme çerçevesi bağlamında ele alan bu çalışma benzerlikler ve farklılıklarla beraber kültürpark alanında yerinden edilenlerin veri haritalamasını ve görsellerini bir araya getirir. Bununla birlikte parktaki ideolojik mülksüzleşmenin ana hatları toplumsal pratikler mekansal itibar ve uğraklıkla birlikte de irdelenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dede Bahçesi, Kültürpark , Mülksüzleştirme , Modernizasyon, Mekansal Pratikler

Serhat Gülmüş

Koruma Politikalarının Mülksüzleştirme Üzerine Etkileri: Harran Evleri Örneği

Geleneksel yapılar yereldeki malzemenin kullanılması ve uzun yıllar içerisinde gelişen kendine özgü yaklaşımlarla içinde bulunduğu çevreyle beraber düşünülerek inşa edilmişlerdir. Tarihi bir yerleşim yeri olan Harran da kubbeli evleriyle çok eskilere dayanan yerel yapı geleneğinin yaşayan bir örneğidir. Göçebe toplulukların ihtiyaç duyduğu şekilde hızlıca inşa edilebilmekte ve ihtiyaç halinde yıkılıp farklı yerde aynı malzeme kullanılarak yeniden inşa edilebilme esnekliğine sahiptir. Özgün formu ve tipolojisi nedeniyle de ilgi çekici bir yapıya sahip olmasına rağmen bu evler üzerine yapılan az sayıda çalışma vardır.

Türkiye'de yerel mimari üzerine yapılan çalışmaların çoğunda yapıların fiziksel ve/veya görsel özellikleri üzerinde daha çok durulmuştur. Ama uzun yıllar içinde gelişen yerel mimari pratiklerin yok olmasına sebep olan faktörler yeteri kadar incelenmemiştir. Kaybolan veya kaybolmakta olan yapı geleneklerinin süreç içerisinde karşılaştıkları sıkıntıları etkileyen birçok faktör bulunmasına karşın bu çalışmada incelenmek istenen faktör koruma politikalarının olumsuz etkilerini gözlemlemektir.

Yapı ihtiyacının geleneksel üretim biçimleriyle karşılandığı Harran bölgesinde yerel yönetimlerce alınan bazı koruma kararlarına eş zamanlı olarak Harran evlerinin üretimi birtakım kısıtlamalar ve alternatif üretim biçimleri geliştirilemediğinden durmuştur. Süreç içerisinde bu evlerin sayısında düşüşler meydana gelmiştir. 1979 yılında sit alanı ilan edilen bölgede belirlenen 960 kubbeli ev varken bu karardan sonra günümüze dek 100'den az kubbeli ev ayakta kalabilmiştir. Harran kubbeli evlerinin sayısındaki bu düşüşler ile alınan koruma kararları arasındaki ilişkiyi inceleyip bu evlerin kültürel değeri, üretim biçimi olarak mimari pratiğini ve mevcut durumundan bahsederek bölgedeki koruma ve yönetim politikalarının yaşayan yerel yapı geleneği üzerindeki etkilerini sosyo-kültürel gelişmelerle mülksüzleştirme bağlamında tartışmaya açmak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Koruma politikaları, geleneksel mimari, Harran Kubbeli Evleri, yerel yapı geleneği

Ayşe Mina Selçuk

Far Away from Homeland: Scattered Treasures

The existence of the ancient city of Troy was controversial and widely discussed whether it was a myth or a fictional city in the *Iliad*. Starting in the 19th century, Troy also became known for the first excavations conducted in *Kale-i Osmaniye/Ottoman Empire*, today's Çanakkale/Turkey by Heinrich Schliemann, and the sensational "smuggle" incident resulting in the dispossession of the Ottoman Empire. Considering that Schliemann's only purpose was to discover "Homer's lost city" when a treasure was uncovered around the palace of King Priam in 1873, it was regarded as Trojan and accordingly named "Priam's Treasure". By the time, in the Ottoman Empire, an interest in archeology and protection of the archaeological findings had started to increase following the work of Schliemann. Hence, future Trojan artifacts were ordered to be sent to the Imperial Museum (*Müze-i Hümayun*) in İstanbul. Seemingly unaware of this effort and archaeological sensitivity of the Empire, Schliemann systematically smuggled most of the artifacts out of the homeland, today's Turkey, while claiming Turks would not appreciate this valuable "treasure" and would be unable to protect it. Following the unjustified displacement that started with his smuggling of the archaeological finds and exacerbated with the circumstances of war, the treasure was dispossessed, and it then ended up being scattered through three continents: Europe, Asia, and America. The Trojan treasure is displayed in various museums of Çanakkale, Berlin, Moscow, Saint Petersburg, and Athens today. As a result of heritage dispossession and the treasure's being possessed in different continents, the ancient city of Troy gains its unique place in historiography. By providing a review of the related literature and hence via our interpretations, our aim in this research is to describe the journey of Trojan treasure that was excavated in Turkey, ousted from the homeland, dispossessed by Schliemann, and consequently the dispossession of the Ottoman Empire which was led by this journey.

Keywords: Troy, Trojan treasure, Priam's Treasure, treasure smuggling, artifact displacement, heritage dispossession, dispossession of Ottoman Empire

Dilara Burcu Giritlioğlu

Contested Heritage: The Presence and Absence of Cypriot Antiquities

Cyprus stands at the crossroads between the east and the west, the holy land and the classical world; therefore, it has been an ideal hunting ground for antiquities. From the second half of the nineteenth century onwards, Cypriot artifacts were avidly excavated and taken to the major museums of Europe and North America both legally and illegally. Once these ancient materials arrived at their destinations, they became part of the museum environment in which they were sorted, reorganized, and represented; thus, portraying a specific view of the ancient past. The narratives in which the Cypriot antiquities were displayed in these museums have shaped how Cyprus, in general, has been perceived by the visitors of these spaces and the scholars studying its ancient past. In the context of each museum's national, cultural, and political framework, this paper will analyze and explain the constructed notion of Cypriot culture as a product of the interaction between cultural knowledge on Cyprus and national museum curatorial practices and discourse. For this purpose, the museums under the study will be the British Museum in London, UK, the Metropolitan Museum of Art in New York, US, and the Cyprus Archaeological Museum in Nicosia, Cyprus, and their treatment of their collections will be introduced. To demonstrate how the island's cultural heritage remains overburdened with popular memory and torn by the struggle of living in a sharply divided political space, the discussion will focus on how politics are interwoven in all facets of museums by considering how antiquarian endeavors and motivations influenced the approach to the Cypriot culture since the nineteenth century and how this is reflected in the examined museums and how the legacy of these attitudes is still being felt in the academic studies regarding the island.

Keywords: Cypriot antiquities, heritage, relocation, belonging, property.

Hidayet Volkan Topal

Dismantling Pride: An Interpretation of the Destruction of the Imperial Cult Monuments in Ephesus in Late Antiquity

Ephesus' identity in Roman times was defined by its legendary past and by the contemporary circumstances mostly defined by the realities of the imperial rule. This led to the adorning of the urban spaces with the conjoined representations and cults of the imperial family and those of Ephesus' ancestral goddess, Artemis. One of the most conspicuous material expressions of imperial presence in the urban spaces of Ephesus was the imperial temples, which were significant centers and sources of civic pride. However, the advent of Christianity caused a shift in paradigm. The official imperial temples, once proud architectural expressions in the cityscape, were razed and the imperial imagery faced iconoclasm. In this vein, I aim to highlight how the dismantling (sometimes the purge) of the former forms of material manifestations of civic pride – the dispossession of the imperial cult from its respective context in the urban spaces and the religious milieu of Ephesus – was a novel and avid assertion of collective identity. Indeed, abandoning or destroying a monument, as well as building one, is a collective and a monumental practice. However, this tends to be overlooked in scholarly research, which can be viewed as a consequence of a prevalent conception of violence as devoid of content, exterior to and/or contradictory to meaning and culture and having a marginalized place in human praxis. In turn, the perception of violence and culture as inimical or irrelevant phenomena results in disregarding the significance of the destruction phases of monuments compared to their construction and intended use following their establishment. Yet, as well as their dedication, destruction of monuments has a lot to offer. Monuments are expected to last. Therefore, conscious violence towards these public structures is imbued with significant connotations. In this regard, the aim of this presentation is to provide a perspective on the nature of the dispossession of the imperial cult from the cityscape in Ephesus as keen expressions of identity and monumental reactions of the local population to a new context.

Keywords: Identity, Monumentality, Destruction, Imperial Cult, Ephesus

Büşra Gümüşay Özbek

Understanding the Dispossession within Architecture Through the Literature: The Example of Turkish Novel 'Sevdalinka'

The understanding of dispossession is closely related with natural, economic and political circumstances. As Harvey¹ arguably claims that, dispossession separates people from the world; they introduce a body into an administrative machine so that their actions, and maybe even their character, can be programmed. This idea causes to discuss psychological and emotional outcomes in people's lifestyles after dispossession. Several methods could be used to understand and evaluate these outcomes. This research suggests that a documentary novel could be used as a medium to analyze the effects of dispossession on people's lifestyles and their place/space understanding. As documentary novels use historical materials but represent them in a fictional content, this types of documents includes historical events, lifestyles and characters. Documentary novels could be used to read and understand history with contemporary contents and concerns. In this way, historical places, for instance cities, structures, interiors etc. could be reimaged in documentary novels. In current study, it is assumed that these documentary novels could be used as resources to understand dispossession within architecture by regarding people-place relationship. As a case, 'Sevdalinka'² novel is selected. Sevdalinka is a documentary novel about the inhumane ethnic cleansing of Bosnians by the Serbs in front of the whole world, and the history of Bosnia in this context. The author of the novel claims that her family was exposed to this dispossession as they lived in Bosnia, so that this novel selected as it includes biographical contexts. In this documentary novel, cities (İstanbul, Belgrade), specific areas in these cities (for instance streets, boulevards, landmarks), structures and interiors such as houses, offices, retail stores etc. are mentioned in detail. This content give opportunity to understand architectural history in a fictional context. In this regard, psychological outcomes of architectural dispossession could be understood with exploring people- place interaction. As the novel includes the importance of living places for people's lifestyles in a detailed way, it reflects the close connections between memory and architectural context in these environments. With these understandings, current study tries to discuss the advantages and disadvantages of using documentary novels to understand architectural history by regarding dispossession.

Keywords: Documentary novels, architectural history, dispossession, Bosnia, Sevdalinka

¹ Harvey, D. (2004). The new imperialisms. *Socialist Register*, 63–87

² Kulin, A. (1999). *Sevdalinka*. İstanbul: Ekim Yayınları.

Elif Kaymaz

Cinematic Spectacle of Demolition, or What's Under the Debris?

In 1895, Lumiere Brothers turned their cinematograph to a wall, and they filmed it as three workers tore it down. This was one of the first occasions where cinema met architecture consciously. Curiously, the filmmakers chose to capture its destruction. It was simply an event itself, an attraction (in Gunning's terms). Now, for over a century, the moving images of destruction/demolition of buildings have been circulated for various purposes such as delivering news, warning, education, documentation and entertainment -whether the cause is a war, a natural disaster, a human intervention, an urban renovation, or as a part of a fictional narrative.

Discussing the issue of demolition, its cinematic documentation, exhibition and circulation as processes of dispossession, this paper dwells on the ultimate contradiction between architecture (built to last) and demolition (sudden disappearance), the symbolic meanings of demolition, and the shock-value inherent to the moving images of demolition by focusing on the 1963 political drama *Le mani sulla città* (Hands over the City), directed by Italian leftist filmmaker Francesco Rosi. The paper articulates on this sensational and irreversible act of an end (of a building) and its resurrection via cinematic narrativization as (hi)stories of architecture and dispossession. Dealing with issues such as urban renovation, corruption, and injustice, *Le mani sulla città* covers the events triggered by the demolition of an old housing block during the construction of new buildings in Naples. Rosi provides such fertile grounds to discuss demolition by taking full advantage of the shocking representations within the scope of dispossession. Moreover, he delivers an exceptional example of ethical spatial storytelling and imaging that emerges from the grave division between the poor and rich, victim and perpetrator, social and political, demolished and new. The paper argues that after the spectacle of demolition, what's under the debris is not only people's lives, a sense of past/future or urban justice, but also our preconceptions about architecture and history in terms of endurance, security, and stability.

Keywords: aesthetics of demolition, narrative, architecture and cinema, urban policy, Francesco Rosi

Katerina Chatzikonstantinou

Disenfranchisement and relationality: issues of placed political identity in the work of the artist Mona Hatoum

Mona Hatoum's artwork, installations, performances, videos, and sculptures, is one of intersected cartographies and corporealities, dealing with the shifting of the established notions of 'home' and the 'world'; with the subversiveness of 'foreignness' and 'belonging'; with the interplay between history, place and the displaced body; with the notion of topos/place as produced or changed by exile; and also, with modes of living across temporal and spatial distance in close proximity with alterity. Themes of dispossession, displacement, claustrophobia and controlled violence are common in her work, with Edward Said commenting on her work as "the art of displacement".

Connecting corporeal and ontological concepts with actual social and political situations as triggered by disenfranchisement, Mona Hatoum, born in 1952 to Palestinian parents in Beirut, explores issues both specifically and as well as beyond the discourses on the conflicts in the Middle East. She traces the politically engaged interstices between here and there, past and present, difference and identity, unsettledness and reclamation, between border and crossing and the timelessness of tradition, that start producing other spaces – and places – of signification, commemoration, and constation.

Many of her installations employ just one or two materials (barbed wire, cement and rebar, steel, hair) to transform recognizable symbols and forms (maps, globes, spheres, cubes) into portentous iterations. Modern ruins, such as urban decay, destruction, ruins of architecture affected by war are of interest to her, as they reflect on the impermanence of all otherwise accepted as solid things, suggesting a world in a permanent state of destruction and dispossession.

Keywords: political identity, disenfranchisement, Mona Hatoum, displacement, conflict art

Güliz Öktem Taşdemir

Rumeli ve Kafkasya'dan Anadolu'ya, Yeniden İnşa Edilen Yaşamlar: Bir Ailenin Mikrotarihi Üzerinden Kesişen Evsellikler

Tarihyazımı içinde insan hareketliliği, çeşitlenen gerekçe ve etkenlerle mülksüzleştirilme durumu, en temel anlamıyla coğrafi/ yaşamsal ölçekli mekan değişikliklerini veya kararlarını oluşturmaktadır. Bununla birlikte, hareketliliğin kendisi birey/kolektif temelli olabileceği gibi sosyo-kültürel, siyasal ve ekonomi politik nitelikleriyle bireyleri/toplumları çift yönlü olarak dönüştürme potansiyeline sahiptir. Bu çalışma, Osmanlı Devleti'nin Balkan coğrafyası üzerinden çekilmeye başladığı dönem itibarıyla meydana gelen kitlesel hareketlilik içerisinde temellenen ve Anadolu'ya taşınan 'yeniden inşa edilen yaşam' pratiklerini içermektedir. Etnik köken, din/mezhep, gündelik yaşam baskısı ve iktidar göstergesi gölgesinde gerçekleşen bu kitlesel hareket içinde mülksüzleştirilen, yerinden uzaklaştırılan iki ailenin Anadolu'da kesişen mikro hikayeleri ve mekansallıkları, aidiyet süreçleri, araştırılmakta ve tartışılmaktadır. Cumhuriyet'in ilan edildiği dönemi takiben Anadolu'ya erişen Rumeli ve Kafkas kökenli iki ailenin yeniden yerleştirilme süreçleri, kendi mikro tarihiyle 'terk etme eylemi', kesişen bellekleri ve mekanları üzerinden incelenmektedir. Tekirdağ (Mürefte) ve Artvin (Korideti) yerinde gerçekleşen evsellik durumları ve birincil kazançları, yeniden kazançlarının gerçekleştirilmesi, iktisadi toplumsal dönüşüm içindeki rolleri değerlendirmeye alınmaktadır. İki aileye ait özgün hikaye ve kesiştiği toplumsal ara kesitte, ailenin göç hareketliliği özellikle evsellikle ilişkili mekan üzerinden ve sosyal uzantılarıyla okunurken toplumsal mekanı etkileyen dinamik süreç içinde irdelenmektedir. Çalışmanın yöntemi, ailenin evsellikle ilişkili mekanlarını, kültürel ve toplumsal uzantılarını aile arşivi ve belleği üzerinden mikro tarihsel bir bakışla çözümlemeyi amaçlamaktadır. Bu yolla ana akım tarihyazımı içinde yer almayan aile hikayeleri ve mekanları, geçmiş zamanlı gündelik unsurlarıyla güncel zaman diliminde hatırlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rumeli , Kafkas, Mikrotarih, Evsellik, Yeniden Yerleştirme

Meltem Köse

In the Shadow of the Crown: Exiles in the “Unknown Land of the South”

When Botany Bay today Sydney, was proposed as a new penal colony for England at the end of the 18th century, Australia was a hypothetical island featured on maps or journals. Although there were native inhabitants, the island claimed to be ‘nobody’s land’ and offered as a place for convicts of British Empire. Since the first landing in 1778, the dynamics of the island have changed forever. British colonialism, which firstly started with the transportation of criminals then continued with the ‘White Australia’ policy after the establishment of Commonwealth of Australia in 1901, has caused the dramatic decrease in the native population and the fast increase in the European population. As it can be expected, the changes were not solely due to the number of population, it also reflected as spatial and social transformations. The newly arrived British demanded lands inhabited by the Aboriginal and Torres Strait Islander people to establish colonies, but these two communities were very different than each other in terms of language and culture. As a result of this, conflicts increased between them, Indigenous people were massacred by Europeans, incarcerated, and forcibly displaced from their customary land. Most of the natives were segregated from other immigrant Australians and relocated to missions and reserves. While the first settlements of the island for colonies were shaped by the movements of European explorers, convicts, and immigrants, and took English names, none of these settlements were actually related to the organically formed Aboriginal settlements. This study aims to focus on dispossession of the island’s indigenous peoples, who have been displaced, exiled, and depopulated, either consciously or unknowingly, particularly in the 19th century. The multi-layered structure of Australia will be revealed by considering the organic settlements of the local people who firstly resisted to the invaders but whose efforts still resulted in resettling in the inlands of the island, then gradually faded away over the years, together with the regular and strict settlements of the British who appropriate the island and whose settlements surrounded the region in the same time period. Thus, the study aims to focus on the spatial reflections of this dislocation in the 19th century, while also expose the socio-political reasons which caused the displacement of native Australians.

Keywords: Aboriginal Australians, native Australians, British colonialism, Aboriginal settlements, penal colony

Nida Ahmed

Mohatta Palace: An architectural manifestation of the “Brown gentleman”

For the British colonists Indian society was ‘timeless’ and ‘unchanging’. The traditional Indian education, morality, and culture was understood as the reason for Indian ‘backwardness’. They regarded local elites, aristocrats, and feudal lords as natural leaders; if they would cooperate with them, the masses would soon follow suit. Therefore, the British Raj devised several reforms including a new education policy. It was meant to generate people who were Indian in blood but English in thinking and morality; also known as “*brown gentlemen*”. These ‘British’ educational institutes promised the locals better financial opportunities and in turn assisted the administrators in maintaining their rule. These reforms dispossessed the locals from their tradition, indigenous knowledge and identity. Consequently, the older traditionally trained elites were replaced by newly European trained pupils especially in public sector jobs.

Gradually these local elites started to own businesses, invested in properties and volunteered in public charity works. Karachi, a city developed as a port from scratch, was built by both the British and the local elites and gradually emerged as a growing economic hub. In the early twentieth century, a successful Marwari businessman, Shiv Rattan Mohatta, settled in Karachi and built himself a palatial house as a summer retreat known as Mohatta Palace. Designed in Anglo-Mughal style, the house can be seen as an embodiment of a particular hybridized lifestyle.

The paper intends to investigate how the colonists’ reforms and creation of the “brown gentleman” influenced Anglo-Indian domestic architecture. Mohatta Palace illustrates the amalgamation of local and European building practices, a detailed discussion on its planning layout, design philosophy and aesthetics would help analyze the complexities in coexistence of traditional and modern practices within the confinements of the colonial house. Lastly, the paper indicates how the growing European influence eventually led to the decline of vernacular architectural practices.

Keywords: British Raj, Karachi, domestic architecture, colonial articulation, orientalism

Robin Thomas

‘Voluntary Dispossession’: The Curious Case of Synagogues in Kerala

What happens to the centuries-old religious buildings of a community once that community voluntarily emigrates en masse to another country? How does the religious built heritage that was consequently left behind, dispossessed from its original users and purpose, survive the decades in a South Asian country with limitations to conserving all of its vast architectural heritage? These are the main questions explored in this study while the case in point are the synagogues of the Jewish community of Kerala, a state in the south of India.

Kerala was historically an important trade centre renowned for its spices, particularly black pepper, and was consequently an important transshipment point in the Indian Ocean trade network. The lucrative trade brought to its shores a vibrant array of communities from diverse backgrounds, of which the Jews are considered to be among the earliest to have settled. The subsequent peaceful coexistence over the centuries was also reflected in the architecture of the synagogues, which took high influence from the vernacular architecture of Kerala. However, following the formation of the state of Israel in 1948, the vast majority of this community emigrated leaving behind their synagogues under different states of ownership. While seven of these synagogues survive in Kerala today in various states of preservation, the study looks to focus on the aspect of survival of these religious buildings after its ‘voluntary dispossession’ following emigration of its congregation. In this regard, the study will analyse the case of these synagogues as a whole while a special emphasis will be given to three of these synagogues from the city of Cochin due to the diverse fates that each of those three synagogues underwent despite being in the same city.

Keywords: Synagogues, Kerala, Emigration, Dispossession

Scientific Committee / Bilim Kurulu : T. Elvan Altan, Suna Güven, Lale Özgenel, Ali Uzay Peker, Ekin Pınar, Belgin Turan Özkaya, Pelin Yoncacı Arslan

Organization Committee / Düzenleme Kurulu : Elif Bilge, Nesrin Erdoğan, Gizem Güner, Orçun Sena Saraçoğlu

<http://archist.arch.metu.edu.tr>
metu.harch.symposium@gmail.com